

Brede bijval voor kringlooplandbouw Schouten

AAN DIRK VAN DER MEULEN

DEN HAAG De toekomstvisie van landbouwminister Carola Schouten, waarbij ze zwaar inzet op kringlooplandbouw, kan op steun rekenen van zowel landbouw- als natuurorganisaties.

„De minister heeft de goede toon te pakken. Ze zet een koers uit die past bij veel van onze ambities”, zegt voorzitter Mark Calon van **LTO Nederland**. „Laten we dit omzetten in een landbouwakkoord.”

Voorzitter Harm Wiegersma van de **Nederlandse Melkveehouders Vakbond** staat ook achter de voornemens van Schouten. Hij is ingenomen met het feit dat de minister oog

heeft voor het boereninkomen. „Je kunt immers alleen veranderen, als je het kunt betalen.”

„De intentie is goed, nu de uitwerking”, zegt Teun de Jong van de **Nederlandse Akkerbouw Vakbond**. Dat wordt niet eenvoudig „omdat onze landbouw niet los te zien is van het buitenland.” Hij verwijst naar de deal tussen Juncker en Trump waarbij de VS afzag van zware invoerheffingen op Europese auto's in ruil voor meer soja naar Europa. „Zoiets is strijdig met de kringloopgedachte.” Bovendien vindt De Jong dat in een ware kringlooplandbouw de menselijke ontlasting terug moet naar de akkers.

Ook de natuurorganisaties zijn over het algemeen positief. Het **We-**

reld Natuur Fonds roept Schouten op om snel te komen met concrete maatregelen. **Natuurmonumenten** wil van de minister weten of Nederland „niet te veel voedsel produceert”. **Greenpeace** is het meest kritisch. „Schouten rept met geen woord over de inkrimping van de veestapel om klimaatverandering te voorkomen.”

In haar landbouwvisie komt de minister tot de volgende analyse en oplossingen:

* De landbouw draagt bij aan de Nederlandse welvaart. Hoe mooi dit resultaat ook is, de productiewijze is niet houdbaar. Kostenverlaging en productieverhoging gaan ten koste van biodiversiteit, milieu en landschap. Veel boeren zitten echter ge-

vangen in het huidige productiesysteem.

* De voedselvoorziening kunnen we veilig stellen als we overstappen op kringlooplandbouw. Daarmee voorkomen we dat bodem en grondstoffen uitputten en de temperatuur blijft stijgen. Van een verlaging van de kostprijs moeten we naar een verlaging van het verbruik van grondstoffen.

* Het kabinet wil dat kringlopen in 2030 op een zo laag mogelijke schaal zijn gesloten. Het motto is: lokaal wat kan, internationaal wat moet.

* Boeren moeten in de kringlooplandbouw een goed inkomen verdienen. Consumenten moeten meer waardering krijgen voor voedsel. Nederland kan met kringloopland-

bouw voor andere landen een voorbeeld zijn.

* Veehouders gebruiken voer dat zij zelf telen of bij voorkeur lokaal aankopen. Ook benutten zij meer restproducten uit de voedingsindustrie. De koe in de wei blijft het uitgangspunt.

* De akker- en tuinbouw teelt meer met uitgekiende bouw- en mestplannen. Er zijn veelbelovende initiatieven zoals strokenteelt en permacultuur.

* Het kabinet wil dat de natuur in de natuurgebieden en in de landbouw rijker en veelzijdiger wordt.

* De overheid zal faciliteren en met boeren en tuinders meedenken. Als de omslag te traag verloopt, komt er wet- en regelgeving.